

Torah Portion

2007-11-02

Troublesome numbers

Parshat Chayei Sarah (Genesis 23:1-25:18)

By Rabbi Haim Ovadia

The most fascinating, intriguing and philosophically engaging book of the Tanakh (if we are allowed to indulge in ratings) is undoubtedly the first one — Bereshit, or Genesis. It tackles questions of creation and destiny, society and government, as well as the different facets of human behavior, sibling rivalry, envy and miscommunication.

Vast literature has been written on and around Genesis, and its narrative influenced many novels and poems. But as fascinating as it is, Bereshit cannot be read as a novel. As Erich Auerbach explains in his best-known book “Mimesis,” whereas Greek, and later on Western literature, sought to create the background for each scene, both physically and historically, by providing detailed description of the protagonists’ lives and surroundings, the Bible —and especially Genesis — is extremely laconic and taciturn, never revealing more than necessary.

This disparity led readers and commentators throughout the ages to try and fill in the gaps in the biblical narrative, which can be done in 70 different ways. In some cases, unfortunately, this interpretive endeavor yielded strange and even inedible fruits. Many readers, who cannot distinguish between the original, biblical text and the later interpretation, find themselves alienated from Torah study, a lamentable situation that requires remedy.

Case in point is Rivka’s age when she married.

A while ago I heard a speaker describing the generosity of Rivka by saying, “We know that she was only 3 years old, which made it much more difficult for her to give water to all the camels!”

We know? How? Most people will say: Rashi says so! Very good, but where did Rashi take it from?

The calculation setting Rivka’s age at 3 was done by the author of a Midrash called Seder Olam, or World’s Chronology, whose working assumption was that events juxtaposed in the Torah happened immediately one after the other. He assumed that if Sarah’s death at 127 years old is mentioned in the Torah immediately following the akedah (binding of Yizchak), then it happened right after the akedah; since Sarah was 90 when he was born, Yitzhak would therefore be 37 at the time of the akedah. Furthermore, since the news about Rivka’s birth is inserted between the akedah and Sarah’s death, and since Yitzhak married at 40, his wife was 3 years old.

Thora Gedeelte

2007-11-02

Problematische getallen

Parshat Chayei Sarah (Genesis 23:1-25:18)

door Rabbijn Haim Ovadia

Het meest fascinerende, intrigerende en filosofisch in beslag nemend boek van het Oude Testament (indien het ons toegestaan is om hierover waarderingscijfers te geven) is ongetwijfeld het eerste — Bereshit, of Genesis. Het behandelt vragen over schepping en bestemming, maatschappij en bestuur, evenals de verschillende facetten van het gedrag van de mens: najver tussen verwanten, afgunst en verkeerd verstaan.

Ontzaglijk veel werd er geschreven over en i.v.m. Genesis, en dit verhaal beïnvloedde talrijke romans en gedichten. Maar, zo fascinerend als het is, kan Bereshit niet zoals een roman gelezen worden. Zoals Erich Auerbach in zijn meest bekende boek “Mimesis” uitlegt, terwijl de Griekse en de latere Westerse literatuur, de achtergrond zochten te scheppen voor elke scene, zowel natuurkundig als historisch door te voorzien in een uitvoerige beschrijving van het leven van de voormannen en hun omgeving, is de Bijbel —en bijzonder Genesis — bijzonder bondig en zwijgzaam, en openbaart nooit meer dan nodig.

Dit verschil maakte dat doorheen de eeuwen de lezers en commentatoren gepoogd hebben om de gaten in het bijbelse verhaal op te vullen, wat o 70 verschillende manieren gedaan kan worden. In sommige gevallen heeft deze interpreteer inspanning spijtig genoeg rare en zelfs niet te verteren vruchten voortgebracht. Veel lezers die het onderscheid niet kunnen maken tussen de originele bijbeltekst en de latere interpretatie, voelen zichzelf vervreemd van Thorastudie, een betreurenswaardige situatie die moet worden behandeld.

Het punt van Rebekka’s leeftijd toen zij trouwde

Een tijd geleden hoorde ik een spreker de gulhartigheid van Rebekka beschrijven met de bewering “Wij weten dat zij slechts 3 jaar oud was, wat het voor haar heel wat moeilijker maakte om water aan al de kamelen te geven!”

Wij weten? Hoe? De meeste mensen zullen zeggen: Rashi zegt het! Heel goed, maar waar had Rashi dit vandaan? De berekening die Rebekka’s leeftijd op 3 jaar stelt, werd gemaakt door de auteur van een Midrash (verhaal of gelijkenis als uitleg) met de naam Seder Olam, of Tijdrekening van de Wereld, die er van uitging dat bij elkaar geplaatse gebeurtenissen in de Thora ook letterlijk na elkaar gebeurd zijn. Hij veronderstelde dat als Sarah’s dood op 127 jaar meteen na de akedah (binding van Izaak) vermeld wordt, dat dit ook meteen na de akedah gebeurd was. Aangezien Sarah 90 was toen hij geboren werd, moet Izaak daarom 37 jaar geweest zijn ten tijde van de akedah. Meer nog, aangezien het bericht over Rebekka’s geboorte tussen de akedah en Sarah’s dood staat, en aangezien Izaak op 40 jaar trouwde, was zijn vrouw 3 jaar oud.

This Midrash, quoted in Rashi, is taught without hesitation to kindergardeners through 12th-graders. Would we tell our children that story if it did not refer to biblical characters?

How would we feel cheering on a cute flower girl (or better yet, toddler) marching down the aisle at a wedding, only to find out that she is actually the bride? Can you imagine casually telling your kids that their 40-year-old cousin is marrying their 3-year-old next-door neighbor, with whom they don't play because she's too young and often breaks their toys?

Of course not, we would be disgusted and appalled. We would label the man a pedophile and a pervert. We would notify the authorities and warn our children to keep away from him.

Why then are we willing to accept that scenario when it comes to the patriarchs of our nation?

This question entails one of the greatest dilemmas of teaching and understanding Tanach, particularly Torah, and especially in Orthodox schools. To what extent are we obligated to accept the Midrash that has become so inextricably intertwined with the biblical text that even learned, well-versed scholars have a hard time telling them apart?

The answer to that question is that the rule has been long established by the early sages, mostly from the Sephardic school of thought, that rabbinical interpretation of the non-halachic parts of the Torah should be approached cautiously.

The first to voice this opinion was Rav Saadia Gaon (882-942), followed by Rav Shmuel ben Hofni Gaon (950-1013) in his introduction to the Talmud. Later, Rabbi Yehudah HaLevi and Maimonides in their respective philosophical works, *HaKuzari* and *Guide of the Perplexed*, both explained that there are different types of midrash on the non-halachic parts of Torah and that they can be understood as allegories, metaphors or stories meant to convey a message.

There is no evidence to suggest that Rivka was 3 years old. To the contrary, her role as a shepherdess; the way she interacted with Abraham's servant, with her family and with Yitzhak; and the statement at the end of the parsha — that Yitzhak's love for her comforted him after his mother's death — all point to a mature girl, whose youngest age was probably 17 or 18. Not only that, but Rabbi Avraham ibn Ezra (1089-1164) writes that Yitzhak's age during the akedah was around 13, which given Yitzhak's age of 40 at the time of their marriage would make Rivka a 27-year-old bride. At Yitzhak's wedding, the bride might have been weeping, but it was definitely not over a lost pacifier.

Haim Ovadia is rabbi of Kahal Joseph Congregation, a Sephardic congregation in West Los Angeles. He can be reached at haimovadia@hotmail.com.

Deze Midras, die in Rashi aangehaald wordt, wordt zonder eraan te twifelen onderwezen aan kleuters tot en met de 12de graad. Zouden wij onze kinderen deze geschiedenis vertellen indien het niet over bijbelse personages ging?

Hoe verblijd zouden we ons voelen over een schattig bloemenmeisje (of beter nog, een peuter) dat bij een huwelijk door de middengang stapt enkel maar om er achter te komen dat zij eigenlijk de bruid is? Kun jij je voorstellen dat je zo tussendoor tegen je kinderen zegt dat hun 40-jaar oude neef hun 3-jaar oude buurmeisje (waarmee zij niet spelen omdat zij nog te jong is en vaak hun speelgoed kapot maakt) gaat trouwen?

Natuurlijk niet; we zouden ervan walgen en ontsteld zijn. We zouden die man als pedofiel en pervers persoon bestempelen. We zouden de autoriteiten inlichten en onze kinderen opdragen om bij hem weg te blijven.

Waarom zijn we dan bereid om dat scenario te aanvaarden als het bij de aartsvaders van onze natie tot leven komt?

Deze vraag brengt één van de grootste dilemmas bij het onderwijs en begrijpen van Tenach met zich mee, meer bepaald Thora en bijzonder in Orthodoxe scholen. In hoeverre zijn wij verplicht om de Midrash te volgen die zo onontwaarbaar met de bijbelse tekst verweven geworden is dat zelfs belezen, zeer ervaren geleerden het moeilijk hebben om ze gescheiden mee te delen.

Het antwoord op die vraag is dat de (interpretatie)regel door de wijzen reeds lang aangenomen werd, meestal vanuit de Sefardische schoolstrekking, zodat rabbijnse interpretatie van de niet-halachische (niet-leefwijze) delen van de Thora omzichtig zouden benaderd moeten worden. De eerste om deze mening te verwoorden was Rav Saadia Gaon (882-942), gevolgd door Rav Shmuel ben Hofni Gaon (950-1013) in zijn inleiding tot de Talmud. Nadien, Rabbi Yehudah HaLevi en Maimonides in hun respectievelijke filosofische werken, *HaKuzari* en *Guide of the Perplexed*, die beide uitleggen dat er over de niet-leefwijze delen van Torah verschillende types midrash zijn en dat die begrepen kunnen worden als zinnebeelden, beeldspraak of verhalen bedoeld om een boodschap over te brengen.

Er is geen aanwijzing om te suggereren dat Rebekka 3 jaar oud was. Integendeel; haar rol als herderin, de manier waarop zij omging met Abraham's knecht, met haar familie en met Izaak; en de stellingname aan het eind van de parsha — dat Izaak's liefde voor haar hem bemoedigde na de dood van zijn moeder — wijzen alle in de richting van een volwassen meisje, dat niet jonger geweest kan zijn als 17 of 18 jaar. En dat niet alleen, maar Rabbi Avraham ibn Ezra (1089-1164) schrijft dat Izaak's leeftijd bij de akedah rond 13 jaar was, wat gezien Izaak's leeftijd van 40 bij zijn huwelijk zijn bruid Rebekka een leeftijd van 27 jaar moet gehad hebben. De bruid mag dan misschien geweest hebben bij Izaak's trouw, maar dat was zeker niet over een verloren fopspeen.

vertaling: Marcel Achten